

Студент 4 курсу
 фінансового факультету ХНЕУ ім. С. Кузнеця

ДОСЛІДЖЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ СУТНОСТІ РЕСУРСНОГО ПОТЕНЦІАЛУ БАНКУ

Анотація. Розглянуто та узагальнено підходи до визначення поняття ресурсного потенціалу банку та сутності суміжних з ним понять, наданих різними зарубіжними та вітчизняними вченими. Запропоновано власне визначення ресурсного потенціалу банку на основі проведеного аналізу.

Аннотация. Рассмотрены и обобщены подходы к определению понятия ресурсного потенциала банка и сущности смежных с ним понятий, предоставляемых различными зарубежными и отечественными учеными. Предложено собственное определение ресурсного потенциала банка на основе проведенного анализа.

Annotation. The article deals with generalized approaches to the definition of the resource potential of the bank and the essence of adjacent concepts provided by various foreign and domestic scientists. Based on the analysis the author's definition of the resource potential of the bank is offered.

Ключові слова: ресурсний потенціал банку, банківські ресурси, ресурсна база, ресурсне забезпечення.

В умовах гострої конкурентної боротьби за зміцнення ресурсних позицій дослідження ресурсного потенціалу банку є вимогою, яка дозволить забезпечити прибутковість та підвищити його конкурентоспроможність порівняно з іншими учасниками фінансового ринку. Саме тому підхід до визначення місця та сутності ресурсного потенціалу банку повинен ураховувати динамічність банківського бізнесу та забезпечувати банкам конкурентні переваги у довгостроковому періоді часу.

У науковій літературі поняття "ресурсний потенціал" використовується досить часто. Значну увагу темі ресурсів приділяли такі видатні зарубіжні – Е. Долан, П. Роуз, а також вітчизняні вчені: О. Васюренко, І. Барилюк, І. Федосік, Н. Волик [1 – 5].

Мета даної статті полягає в уточненні визначення ресурсного потенціалу банку на основі проведення контент-аналізу

Для того, щоб розкрити поняття ресурсного потенціалу найповніше, необхідно проаналізувати, як в економічній літературі трактується такі суміжні з ним поняття, як "банківські ресурси", "ресурсна база банку", "банківський капітал" та "ресурсне забезпечення".

Для початку слід розглянути термін "банківські ресурси". Термін "банківські ресурси" є найбільш уживаним у банківській практиці, однак єдиного підходу до визначення цього поняття немає. Найбільш змістовне визначення банківських ресурсів дають О. Васюренко та І. Федосік, вони вважають, що ресурси банку – це сукупність власних, залучених і цільових фінансових коштів банку, що знаходяться в безпосередньому його розпорядженні та використовуються на його розсуд для здійснення банківської діяльності [2, с. 58].

О. Заруба вводить термін "ресурсного забезпечення банку", під яким розуміє грошові ресурси, які становлять основу всіх видів активних операцій, продажу продуктів, послуг, що надаються комерційними банками та сукупність коштів, які є власністю банку або перебувають у його розпорядженні та протягом певного часу використовуються на власний розсуд [6, с. 35].

Поряд з ресурсним забезпеченням банку в економічній літературі досить часто використовується термін "ресурсна база банку". Саме ресурсна база банку є складовою ресурсного потенціалу. Вожжов А. П. під ресурсною базою розуміє сукупний капітал, який створюється в результаті проведення банком політики збільшення власного капіталу та залучених коштів і використовується для здійснення активних операцій з метою реалізації суспільних і власних інтересів [7].

Таким чином, проаналізувавши трактування суміжних понять з поняттям "ресурсний потенціал", можна розкрити його сутність із точки зору різних авторів та дати індивідуальне визначення терміна "ресурсний потенціал банку". У таблиці наведені визначення поняття "ресурсний потенціал банку" з точки зору різних авторів.

Таблиця

Визначення поняття "ресурсний потенціал банку" за різними вченими

Автори	Визначення
Васюренко Л. В. [2, с. 62]	Сукупність усіх фінансових коштів банку, що знаходяться в безпосередньому його розпорядженні, і коштів, які можуть бути потенційно залучені банком у результаті проведення ефективної повномасштабної банківської діяльності або прирощені чи втрачені в разі проведення активних операцій

Барилюк І. В. [3, с. 207]	Сукупність усіх видів ресурсів, які здійснюють вплив на діяльність окремого банку – фінансові, матеріальні, трудові, технічні, організаційні, інформаційні, просторові
Єпіфанова А. О., Маслак Н. Г. та Сало І. В. [8]	Це сукупність власних, залучених та позикових коштів банку, що перебувають у безпосередньому його розпорядженні і використовуються на його розсуд для здійснення банківської діяльності
О. Заруба [6, с. 39]	Це потенційні можливості банку формувати свої ресурси
Вожжов А. П. [7]	Сукупність власних, залучених та позикових коштів, що акумульовані, і коштів, які можуть бути потенційно залучені банком; потенційними можливостями установи формувати свої ресурси; максимальним обсягом ресурсів, які банк може залучити на фінансовому ринку
Волик Н. Г. [5, с. 271]	Це максимум ресурсів, які банк може залучити на фінансовому ринку
Коваленко В. В. [8, с. 74]	Власні кошти і кошти, залучені банком у результаті здійснення інших пасивно й активно-пасивних операцій банків
Федосік І. М. [4, с. 278]	Сукупність усіх фінансових коштів банку, що знаходяться в безпосередньому його розпорядженні, і коштів, які можуть бути потенційно залучені банком у результаті проведення ефективною повномасштабної банківської діяльності або прирощені в разі проведення активних операцій

За даними таблиці з'ясовано, що 3 автори вважають ресурсний потенціал банку "сукупністю всіх фінансових коштів банку, що знаходяться в його розпорядженні", 2 автори вважають, що "це максимум ресурсів, які банк може залучити на фінансовому ринку", ще 2 автори вважають, що "сукупність усіх ресурсів банку", та інші автори певні, що "сукупність власних, залучених та позикових коштів".

Як видно з таблиці, існує багато прикладів та визначень ресурсного потенціалу банку, які однакові за суттю, але різні за змістом, адже кожен автор по-різному його трактує. На основі цих визначень слід провести контент-аналіз для того, щоб дати повне визначення цього терміна. Контент-аналіз – це переклад у кількісні показники масової текстової (або записаної на плівку) інформації з наступною статистичною їх обробкою, метою якого є об'єктивний аналіз змісту будь-якого тексту. Ресурсний потенціал за визначеннями таблиці має одну суть, але по-різному представлений за рахунок того, з якою галуззю він пов'язаний. Необхідно визначити основні компоненти та їх навантаження у наведених визначеннях (рисунок).

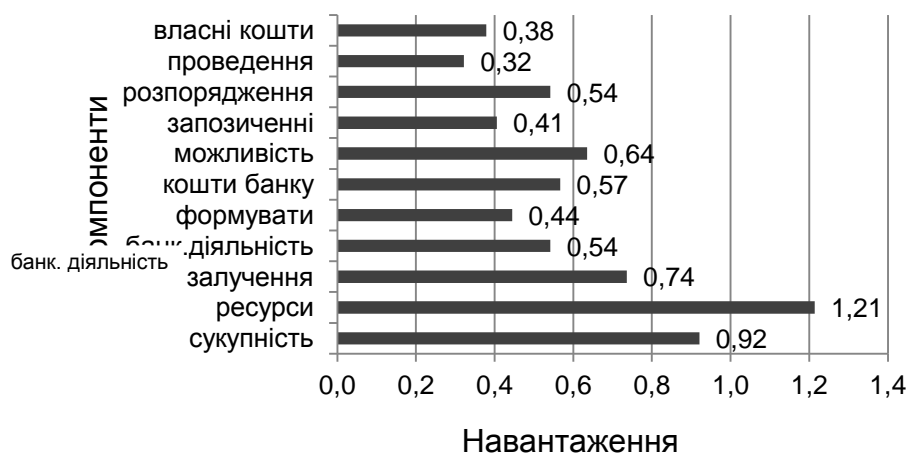

Рис. Кінцевий результат контент-аналізу

Розглянувши визначення та за результатами його контент-аналізу (див. рисунок) можна сказати, що ресурсний потенціал банку – це сукупність ресурсів банку, що перебувають у його розпорядженні з урахуванням можливості їх залучення та запозичення для ефективного проведення банківської діяльності.

Дане визначення підкреслює і наявність, і розвиток ресурсного потенціалу, що надасть можливість при практичному використанні цього визначення формувати відповідну систему показників у межах визначення стану як наявних ресурсів, так і прогнозування можливостей їх поповнення.

Наук. керівн. Чмутова І. М.

Література: 1. Роуз Питер С. Банковский менеджмент / Питер С. Роуз ; пер. с англ. – М. : Дело ЛТД, 1995. – 768 с. 2. Васюренко О. Ресурсний потенціал комерційного банку / Васюренко О., Федосік І. // Банківська справа. – 2002. – № 1. – С. 58–64. 3. Барилюк І. В. Теоретико-методологічні засади вивчення сутності поняття "ресурсний потенціал банку" / І. В. Барилюк // Економічний простір. – 2009. – № 19. – С. 205–213. 4. Федосік І. М. Особливості управління ресурсним потенціалом комерційного банку / І. М. Федосік // Вісник ХНУ ім. В. Н. Каразіна. Економічна серія. – 2005. – № 534. – С. 277–280. 5. Волик Н. Г. Ресурсна база комерційних банків України: сучасний стан і перспективи розвитку / Н. Г. Волик, К. Г. Яценко // Держава та регіони. Серія: Економіка та підприємництво. – 2010. – № 6. – С. 270–274. 6. Заруба О. Ресурсне забезпечення банку: розробка моделі / О. Заруба // Вісник НБУ. – 2008. – № 9. – С. 35–37. 7. Вожжов А. П. Процессы трансформации банковских ресурсов / А. П. Вожжов. – Севастополь : Изд. СевНТУ, 2006. – 339. 8. Коваленко В. В. Функціональна достатність ресурсного потенціалу банків: методи оцінювання та напрями забезпечення : монографія / В. В. Коваленко, Ж. І. Торяник. – Х., 2010. – 180 с. 9. Єпіфанов А. О.

Операції комерційних банків : навч. посібн. / А. О. Єпіфанов, Н. Г. Маслак, І. В. Сало. – Суми : Університетська книга, 2007. – 523 с.